

כל הזכויות שמורות
לועד להוצאת
ספרי כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א
פק"ק קרית יואל יצ"ו

דברות קודש

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פרשת ויחי שנת תשפ"ג לפ"ק - קרית יואל יצ"ו

יד"ל ע"י תלמידי
מתיבתא תו"י
סניף קדושת יואל

דרוש לפרשת ויחי

אשר רשם רבינו בכתי"ק

ויאמר יעקב אל יוסף וגו', ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ כנען עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי וגו', ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל וגו' ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם, ודקדק באור החיים הקדוש דפסוק זה אין לו קשר עם מה שלמעלה ממנו, ולפי מה שפירש"י דכוונתו היא אע"פ שהטרחתיך להוליכני להקבר בארץ כנען ולא כך עשיתי לאמך וכו', הרי מקומו הוא למעלה כשאמר לו ונשאתני ממצרים. ובפרט שלאחר שנשבע לו כבר שישא אותו למערת המכפלה, מה מקום עוד לחשוש, ולהצטדק ולומר ואני בבואי מפדן וגו'.

ואפ"ל בהקדם מה שהעיר הגאון הרבי ר' יהונתן ז"ל בברכה משולשת, על מה שאמר אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי, והיינו לענין ליטול חלק בארץ ישראל, הא מתנת ארץ ישראל לא בא עדיין לעולם, וקי"ל (קידושין סג) אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, עי"ש לדרכו.

אך י"ל על פי הגמרא במס' עירובין (דף יג:) גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו מפני שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו. ועל פי זה חידש כ"ק מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (לראש השנה א"ת לו) דרך בעולם הזה אין הלכה כרבי מאיר, שלא יכלו לעמוד על סוף דעתו, אבל היות דכלפי שמיא גלוי שאין בדורו כמותו, והקב"ה יכול לעמוד על סוף דעתו של רבי מאיר, שפיר הקב"ה כביכול פוסק הלכתא כרבי מאיר, עכ"ל. ובכן י"ל דהך כללא דאין הלכה כרבי מאיר זה רק אחר מתן תורה, כיון דבמתן תורה נמסרה תורה לחכמי ישראל, ועל דרך שאמרו (נצח מלעולם נט:) תורה לא בשמים היא, וכתוב (שמות כג ז) אחרי רבים להטות, ולכן כיון דבעולם הזה לא עמדו חבריו על דעתו משום הכי אין הלכה כמותו, אבל קודם

ליל שב"ק

בליל שב"ק יען שחל אז יום אידם, ומנהג ישראל תורה שלא ללמוד, על כן לא אמר רבינו תורה, רק האריך בעניני ניטל, ובתוך הדברים אמר פירוש זה בקצרה, ובעת הכתיבה הרחבנו הדברים.

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וגו' (שמות לא טז). דקדק באור החיים הקדוש בכוונת אומרו לעשות את השבת.

וי"ל דהנה ידוע (יערות דגש ח"א דרוש ג) כי השבת קודש ניתן רק לבני ישראל, ואין שום אומה בעולם השומר את השבת, ואפילו הנוצרים שהיו מתחלה שומרים את השבת, מסך ה' בקרבם רוח אחרת שיסדו להסיר יום שבת ולשבות ביום ראשון. [ועיין בבני יששכר (שנת מאמר א' א"ת י) שהביא בשם הקדוש בעל מגלה עמוקות (פ' לך) לפרש הכתוב (נצחש"ט טו י) ויבתר אותם בתוך, להיות ע' אומות הם אלה מול אלה, כי ל"ה שרים הם אחוזים בצד ימין דקדושה וישמעאל על גביהם (עי' זוהר ח"ג דף רמז:) הרי אל"ה, ול"ה שרים משמאל ועשו הוא אדום על גביהם, הרי הם אל"ה מול אל"ה, וישראל פנימיים שרשם בקודש, על כן קליפת ישמעאל יום אידם הוא בערב שבת מימין הקודש, וקליפת עשו יום אידם הוא יום ראשון היינו משמאל הקודש, וישראל בתוך, להם ניתן למורשה יום השבת קודש, עכ"ל]. נמצא כי בעת שאנו שובתים ביום השביעי, הרי זה לאות כי מאמינים אנחנו בה' אלהינו, אמונה בהירה, ללא שום פשרות ועיקולים, וזה המחאה הגדולה שאנו עושים בכל יום שבת קודש, נגד כל כיתות המינים והאפיקורסים בכל שום וחניכא דאית להו.

וזהו ושמרו בני ישראל את השבת, לשבות ביום השביעי, לעשות את השבת, על דרך האמור בזה"ק (יטו דף פח:) מהו שבת שמא דקודשא בריך הוא. שעל ידי זה אנו מפרסמין אמונתנו בה' אחד.

*

מתן תורה שעדיין היתה התורה בשמים, אף בעולם הזה היתה ההלכה כרבי מאיר, והרי רבי מאיר ס"ל (קידושין סג.) אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, ולכן קודם מתן תורה אדם מקנה דבר שלא בא לעולם וכמ"ש הריב"ש (סימן שכ"ט) עי"ש, ובפרט שיעקב אבינו צורתו חקוקה בכסא הכבוד (צ"ר פפ"ג ס"ג), וראי פסק הלכה כרבי מאיר כמו שפוסקין בשמים, ושפיר הקנה יעקב אבינו מתנת ארץ ישראל למנשה ואפרים.

והנה איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ח) בטעם יציאת מצרים קודם הזמן, דחשבינן הגירות מלידת יצחק, שכבר היו מאז בארץ לא להם. והקשו המפרשים הרי הגזירה היתה שיהיו גרים בארץ לא להם, ואמרינן בגמרא (צגא צמלא ק.) שאברהם קנה את הארץ בחזקה על ידי הילוכו דדייש אמצרי, והיאך נתקיים הגירות בארץ לא להם.

ותירץ בישועות יעקב (דלוז לפ' וישנ) דאתיא כמ"ד (גיטין מז:) קנין פירות כקנין הגוף, כי הכנעני היה אז בארץ ואכל פירותיה והיה לו בארץ קנין פירות, ואי קנין פירות כקנין הגוף, שפיר הוי ארץ לא להם, ויש לחשוב הגירות מלידת יצחק, עכ"ד. והיינו כיון דקודם מתן תורה היתה הלכה כרבי מאיר, ובמס' בבא בתרא (דף ג.) ס"ל לרבי מאיר קנין פירות כקנין הגוף, לכן לא נקנה ארץ ישראל לאברהם כל זמן שהכנענים אכלו פירותיה, ושפיר חשבינן הגירות מלידת יצחק.

אמנם כתב החיד"א (הגדה שמחת הרגל צפיקסא ויאמר לאצט) דהא דחשבינן הגירות מלידת יצחק, אתיא שפיר אי נימא שהיה לאבותינו דין בני נח, דאיתא בגמרא (צגא צמלא ק.) שאברהם קנה את הארץ בחזקה דדייש אמצרי, אך מבואר ברמב"ם (פ"א מהל' זכיה ה"ד) דקנין חזקה אינו מועיל לבני נח. ומעתה אם היה לו לאברהם דין בן נח, לא חל הקנין, והווי בארץ לא להם, ושפיר חשבינן הגירות מלידת יצחק, מה שאין כן אם היה לו דין ישראל, כבר נקנה הארץ לאברהם בקנין חזקה, ותו אין לחשוב הגירות מלידת יצחק, שעדיין היו בארצם, עכ"ד. ומעתה אי נימא דקודם מתן תורה ההלכה כרבי מאיר, שפיר לא נקנה הארץ לאברהם משום דקנין פירות כקנין הגוף, שוב יש לומר דבאמת היה להם דין ישראל.

והנה כתב הרמב"ן בפסוק זה, שכוונת יעקב שלא הוליד את רחל אל מערת המכפלה, כדי שלא יקבור שם ב' אחיות כי יבוש מאבותיו, ולאה היא הנישאת לו בראשונה בהיתר, ורחל בנדר אשר נדר לה לקחה, ועל כן קברוה בבית לחם, עי"ש. אך זה תלוי אי היה לאבותינו קודם מתן תורה דין בני נח או דין ישראל, כי כתב ביפה תואר (צ"ר פט"ו ס"ו) בביאור הענין שנשא יעקב שתי אחיות, דכשנשא יעקב אותן גיירן ותו לית בהו איסור קורבה, דהוי ליה כגר שנתגייר, דמדין תורה לית ביה איסור קורבה ונשוא אפילו אחותו (יזמות סג.). וכתב על זה בפרשת דרכים (דלוז 6) דהתינח אי יצאו מכלל בני נח לגמרי, אז חשיבי רחל ולאה כגר שנתגייר דלית ביה קורבה, אך אם לא יצאו מכלל בני נח להקל איך הותרו לו רחל ולאה, כיון דלבני נח חשיבי עריות, עי"ש בדבריו.

ומעתה יתבאר היטב סמיכות הכתובים, כי בתחילה ביקש יעקב מיוסף שישא אותו לארץ כנען להקבר במערת המכפלה, ומסתמא יבין יוסף מעצמו הטעם שלא הוליד יעקב שם את רחל, שהיה לו בושא מאבותיו שנשא שתי אחיות, אך כאשר אמר לו ועתה שני בניך הנולדים לך וגו' כראובן ושמעון יהיו לי, והיינו שניתן ליוסף פי שנים בנחלת ארץ ישראל כמשפט כל בכור כמבואר ברמב"ן כאן ובגמרא (צגא צמלא קג.), הרי מתעורר הקושיא הלא מתנת ארץ ישראל הוה דבר שלא בא לעולם, והיאך יכול יעקב אבינו להקנות אותה למנשה ואפרים, ועל כרחך דקודם מתן תורה שפיר חל הקנין בדבר שלא בא לעולם, והיינו משום דקודם מתן תורה ההלכה כרבי מאיר, ואם כן ההלכה נמי כרבי מאיר בהא דקנין פירות כקנין הגוף, שוב יש לומר דקודם מתן תורה היה להם דין ישראל, ועם כל זה חשבינן הגירות מלידת יצחק כיון שהכנעני אז בארץ, וכיון שהיה להם דין ישראל שפיר נתגיירו רחל ולאה ולית בהו קורבה, וכדין נשא יעקב שתי אחיות, ובכן שמא יתעורר טינא בלבבו של יוסף על מה שלא הוליד את אמו להקבר במערת המכפלה, לזה ניחם אותו וידבר על לבו, ואני בבואי וגו' ואקברה שם בדרך אפרת, ופירש"י שזה על פי הדיבור שכשיגלו בניה לשאר הגלויות תעמוד רחל ותבקש רחמים עליהם, עד שיקיים הבטחת הקב"ה ושובו בנים לגבולם.

סעודת רעוא דרעוין

את עצמו מסבך הטומאה כדי לתקן מעשיו בתשובה שלימה לפני ה', שלא ישוב לכסלו עוד.

אכן כתב בתפארת שלמה (סו"פ דנריס) לפרש הכתוב (איכה ג ז) השליך משמים ארץ תפארת ישראל, ובמדרש (איכ"ר פ"ג ס"ג) דקאי על איקונין של יעקב. בא ללמד בזה כי כוחו של יעקב הוא לכל איש ואיש מבני ישראל להצילו מלעבור עבירה ח"ו, וכמו שאמרו (סוטה לו:) ביוסף הצדיק בעת נסיון, דמות דיוקנו של אביו נראה לו. וזהו פירוש השליך משמים ארץ תפארת ישראל, שהשי"ת הוריד ליעקב אבינו להיות עמנו לעזר ולהושיע, עכ"ל. ובכן יש לומר כי גדול כחו של יעקב אבינו גם בזה, לעזור לאדם ללחום מלחמת הקודש נגד הקליפות ומלאכים המשחיתים שנבראו מן העבירות, והוא מסייע בידו לבוא לתשובה שלימה.

אך לזה צריך שיהיה לו לאדם קשר עם יעקב אבינו, אבל אם ח"ו האדם משוקע בתאות נפסק ממנו הקשר עם יעקב אבינו, וכדברי כ"ק מרן דו"ז זלה"ה בדברי יואל בפרשתן (עמוד תנז) בביאור המדרש (הוצא ציערות דנש מ"ג דרש י"ג) כל הולך על גחון תמן מת יעקב אבינו, כי רש"י מפרש (ויקרא יא מז) כל הולך על גחון זה נחש. ועל כן מי שהולך אחר תאות לבו, נקרא הולך על גחון, שהוא הולך בעצת נחש הקדמוני הוא הס"מ, תמן מת יעקב, שהוא אינו זוכה שיגן עליו זכותו של יעקב אבינו, עכ"ל. ומעתה הלא לב יודע מרת נפשו, כמה אנו משוקעים ל"ע בתאות הבהמיות וחמדת עולם הזה, ומאין יבא עזרתנו בקודש שיהיה לנו קשר עם יעקב אבינו שיסייע בידנו להתגבר נגד כחות הקליפות ומלאכים המשחיתים כדי שנוכל לתשובה שלימה.

אכן ידועים דברי קדשו של מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (הוצא ציושר דצני אמת סימן מז) בסוד טבילה במקוה, שיכווין על שלשה שמות הקדושים אהי"ה הוי"ה אדנ"י, שהם בגימטריא שם יב"ק, ראשי תיבות הפסוק (מלכים ב י) י'עננו ב'יום ק'ראנו (פרע"ט שער קריאת ספר מורה פ"ד). כי הגג למעלה הוא בבחינת שם אהי"ה, וארבע דפנות בבחינת ארבע אותיות הוי"ה, ולמטה בחינת אדנ"י, עכ"ל. ומבואר

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, איתא במדרש רבה (פ"ח ס"ג) ר' אחא אמר המהרו, היך מה דאת אמר (נחמיה יז כח) ויאספו וגו' וימהרו את הלשכות. וצריך ביאור מה ענין צוואה זו של יעקב אבינו האספו המהרו.

וג"ל בהקדם מה דמצינו סתירה בדברי הוזהר הקדוש, כי במקום אחד (פרשתן דף ריט:) מפליג שאין מועיל תשובה על חטא פגם אות ברית קודש רח"ל, אמנם במקום אחר (פ' נח דף סג.) מבואר, דתשובה סגי מועיל גם לחטא זה. וצריך ביאור ליישב הסתירה, וגם לבאר מה ענין תשובה סגי.

אכן י"ל בביאור הענין על פי מה שכתב המהרש"א על מאמרם ז"ל במס' מכות (דף י:) בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, לא קאמר שמוליך אותו הקב"ה, אלא מוליכין אותו, כי בכל מחשבה ודיבור ומעשה האדם, הנה הוא בורא לו מלאך לפי ענינו, אם לטוב אם לרע, ולכן אמר בדרך שאדם רוצה לילך, כפי רצונו ודעתו של אדם, מוליכין אותו אותן המלאכים הנבראים מאותו רצון ומחשבה אשר בו, עכ"ל. [ועיין בעל הגאולה ועל התמורה (סי' נו) שצ"י מקור הדברים בתנא דבי אליהו (זוטא פ"ג)]. וכעין זה כתב האור החיים הקדוש (פ' שופטים) בפסוק וראית סוס ורכב עם רב ממך, רמז על כחות הרע שניתוספו ממנו מצד מעשיו הרעים, עי"ש בדבריו. ועוד יותר מזה כתבו בספרים (מתן שכן של מנחם מקריה ס) כי מאחר שעל ידי עבירה שעשה האדם ברא משחית, ועבירה גוררת עבירה כיוצא בה שעשה ומכריחו לכך, כמעט בטלה הבחירה הימנו באותו עון, עכ"ל.

ולפי זה יתחמץ לבב האדם המבקש להתקרב אל ה' ולהגיע לידי עולה של תשובה, בבא ימי השובבי"ם המסוגלים לתשובה ולתיקון המעשים לכבם כתמי העווונות כמקובל מדברי האריה"ק ז"ל (שער היסודים ענף ג פ"ד), ובפרט אם ח"ו נתלכלך נשמתו בפגם בעניני קדושה, הרי בכל פגם כל דהו בענינים אלו, אפילו חסרון בשמירת העינים או חסרון בשמירת המחשבה, נברא מלאכים משחיתים, והיך יוכל לעמוד כנגד כח הקליפות ולהוציא

בספה"ק (ילקוט ראובני פ' וישלח) כי בשם יעקב"ב יש יב"ק, נשאר בשמו ע', עכ"ד.

והנה יש ע' פנים לתורה (צמ"ר פי"ג סט"ו), ולפי זה נ"ל שעל ידי הטבילה במקוה בכוונה הראויה, מתעורר שם יב"ק, ואחר כך כשהוא לומד תורה בטהרה מתעורר אות ע', ובזה זוכים לחזור ולהתקשר עם יעקב אבינו, ומתעורר זכותו להגן על האדם באיזה מצב שהוא, שיוכל ללחום עם המלאכים המשחיתים המפריעים את התשובה, ועל ידי זה אפשר לזכות לתשובה שלימה.

ומעתה יתיישב סתירת הוזה"ק, כי מה שאמרו בזה"ק שאינו מועיל תשובה על חטא זה, היינו כי מחמת גודל פגמי החטא הן במחשבה הן בדבור הן במעשה, נבראו כמה מלאכים משחיתים המפריעים את האדם מעבודת ה', ואין בכחו של אדם פשוט להלחם כנגדם ולזכות לתשובה ח"ו, אבל אם זוכה האדם ויש לו קשר עם יעקב אבינו, הרי הוא מסייע בידו להלחם כנגד כח הקליפות המשחיתים, ואז זוכה לעשות תשובה גם על חטא זה, וזהו בר מתשובה סג, רמז על יעקב אבינו אשר רב כחו וחיליה, וגם זכותו גדול (ע"י ויק"ר פל"ו ס"ד), שעל ידי זה יוכל האדם ללחום נגד כח הקליפות להעבירם הימנו, ואז יזכה לתשובה שלימה.

ועל פי הדברים האלה יש לפרש מאמר הגמרא (גיטין נט.) תנו רבנן, מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לדרך גדול שברומי, אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים, יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר מי נתן למשיסה ליעקב וישראל לבוזים (ישעיה מז כד), ענה אותו תינוק ואמר, הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלך ולא שמעו בתורתו, אמר מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, אמרו לא זו משם עד שפדאו בממון הרבה, ולא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל, ומנו רבי ישמעאל בן אלישע. ונתקשו המפרשים להבין איזה חכמה יתירה ראה רבי יהושע בתשובתו של אותו תינוק, והלא כל תשובתו לא היתה רק סיפא דקרא דפתח ביה רבי יהושע.

אמנם לפי האמור יש לומר כי התנא קדישא רבי יהושע בן חנניה ידע כי מפני חטאינו גלינו מארצינו, וכמפורש במסכת שבת (דף קטז:) כמה עוונות שבשביבם

חרבה ירושלים, ועוונות אלו לא באו בבת אחת, אלא שנכשלו מתחילה בחטאים קלים, והמלאכים המשחיתים שנבראו מהם עיכבו אותם שלא יוכלו לחזור בתשובה, והם הכריחו לחטוא בעוונות חמורים ביותר, אלא שהיה קשה לו לרבי יהושע בן חנניא למה לא הגין עליהם כחו של יעקב אבינו אשר יסייע בידם להתגבר נגד כחות הטומאה, והוא המכוון בשאלתו מי נתן למשיסה יעקב"ב, שנפסק מהם כח קדושתו וזכותו של יעקב אבינו, והיא הגורמת שניתנו ישראל לבוזים, ענה אותו תינוק ואמר הלא ה' זו חטאנו לו, היינו מה שסרו מאחרי ה' והלכו אחר עצת נחש הקדמוני במה שהיו משוקעים בתאוות הבחמית וחמדת הגשמיים, ולא אבו בדרכיו הלו"ך, קאי על ההליכה לטבילה במקוה, וכמו שפירשתי (לז אהן פ' צמקתי) הפסוק אם בחוקתי תלכו, ומפרש בנועם מגדים (סס) על פי דברי הרמב"ם (פי"א מהל' מקואות הי"ב) כי הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, וזהו אם בחקותי תלכו הוא חק הטבילה, עכ"ד. ועל זה פירש"י שתהיו עמלים בתורה, להורות שצריך ללמוד תורה בטהרה, וכמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ו מ"ו) אין התורה נקנית אלא בטהרה. וכיון שהיו משוקעים בתאוות עולם הזה, ועוד שלא נזהרו ללמוד תורה בטהרה, לכן נפסק מהם הקשר עם יעקב אבינו, ולא היו יכולים ללחום נגד הקליפות הטמאות ומלאכים המשחיתים, והם הובילו אותם על הדרכים הרעים, וירדו מדחי אל דחי עד שחרבה בית מקדשינו בעוה"ר.

ובזה יתבאר הכתוב ויקרא יעקב אל בניו, וקריאתו של יעקב אבינו הוא לכל מי שהוא נקרא זרע יעקב, וגם אנחנו בכלל זה, ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, כי בדרא בתראה הדין כאשר יתגברו כחות הקליפות הטמאות עד למאד, כמו שאנו רואים בחוש במדינה טמאה הלזו המלאה זוהמא, וקשה על כל פסיעה ופסיעה להחזיק מעמד, ורבו הנסיונות מדי יום ביומו מעת שיוצאים מן הבית עד שחוזרים לבילה, הן מחמת הרחובות והשווקים המלאים טומאה זוהמא, והן מחמת הכלים שהם בעוכרינו, ואי אפשר בכוחות אנושים להתגבר נגד המלאכים המשחיתים, על כן זאת העצה היעוצה, האספו, ובמדרש האספו לשון הטהרו, רמז על טהרת המקוה, וכמו שכתב באמרי נועם בפרשתן (אזולא)

האספ"ו בגימטריא מקו"ה עם הכולל, כי על ידי הזהירות במבילה במקוה בצירוף עסק התורה, ואגיד"ה לכם, כלומר אהיה עמכם באגודה אחת, כי בזה יזכו להתקשר עם יעקב אבינו ולעורר זכותו, והוא ילחום עם המלאכים המשחיתים המוליכין את האדם בדרך לא טובה, ועל ידי זה יוכלו להתגבר נגדם ולהחזיק מעמד בגלות החל הזה.

מיר שטייען אין די ימי השובבי"ם, עס איז איבעריג צו זאגן יעדעס ווארט, ווען א איד מאכט זיך א חשבון הנפש וואו מ'האלט אויף דעם עולם, א איד מאכט זיך א אמת'דיגן חשבון וויפיל ער האט חוטא געווען בדיבור במעשה במחשבה, דער אר"י הקדוש האט דאס מוגלע געווען אז די ימי השובבי"ם – די וואכן וואס מ'ליינט פון די גלות מצרים פון די גאולת ישראל און פון מתן תורה – דאס איז מסוגל ארויסצונעמען אידישע קינדער מעמק הבכא, מ'הייבט אן צו ליינען ויקרא יעקב אל בניו, יעקב אבינו רופט כלל ישראל, האספ"ו ואגידה לכם מ'זאל זיך מקשר זיין מיט יעקב אבינו.

מען קען אין די וואכן אויפטון געוואלדיגע ענינים, מתקן זיין וואס מ'האט חוטא געווען, אבער דער עיקר איז אז ס'זאל זיין חרטה מעיקרא, חרטה אויפן עבר וואס מען האט חוטא געווען, און זיך מקבל בלב שלם א קבלה טובה אויף להבא, שלא ישוב לכסלו עוד, און טון הלכה למעשה, מקיים צו זיין די ציווי פון יעקב אבינו, האספ"ו הטהרו, גיין אין מקוה, גיין אין מקוה מיינט מען זיך מטהר צו זיין אין מקוה, גיין אין מקוה מיינט נישט זיך באדן אין מקוה, גיין אין מקוה מיינט זיך מטהר צו זיין אין מקוה, און צוזאמען אז מען איז עוסק בתורה בטהרה, מען איז זיך קובע עתים לתורה בקביעות, מען לערנט תורה בטהרה, האט דאס א געוואלדיגן כח, עס ווערט נתעורר א קשר אמיץ וחזק מיט יעקב אבינו, און אז מען האט א קשר מיט יעקב אבינו איז מען זוכה תשובה צו טון מיט די כוחות פון יעקב אבינו, קען מען זיך מתגבר זיין אויף די כוחות היצר און צוקומען צו א אמת'דיגע בחינה פון תשובה.

השי"ת זאל העלפן מ'זאל זוכה זיין צו האבן התבוננות אמיתית, א חשבון הנפש אמיתי, מען זאל זוכה זיין צו א הרהור תשובה אמיתית מעומקא דליבא מיט א חרטה אויפן עבר, און א קבלה טובה אויף לעתיד, זוכה זיין זיך מטהר צו זיין אין א מקוה, מה מקוה מטהר את הממאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, עוסק זיין בתורה בטהרה, וועט מען האבן א קשר אמיץ מיט יעקב אבינו, און מ'זעט זוכה זיין צו תשובה שלימה, ביז דער אייבערשטער וועט העלפן בשוה ונחת תושעון, מען וועט זוכה זיין צו התרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

ימי השובבי"ם

דער געוואלדיגער כח פון תהלים אין די ימי השובבי"ם

דער טאטע ז"ל זאגט אין ברכ משה (פ' שמות עמוד יא) שטייט אין מדרש (ב"ר פ"ד ס"א) ווען יעקב אבינו איז געווען בבית לבן האט ער געזאגט תהלים. זאגט ער, ווען כלל ישראל איז געווען אין גלות מצרים האבן זיי אויך געזאגט תהלים, זיי האבן דאס מקבל געווען פון יעקב אבינו צו זאגן תהלים.

דאס ענין קען זיין אזוי, דער אור החיים הקדוש (פ' שופטים) זאגט כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב עם רב ממך, דאס מיינט מען די געוואלדיגע כחות הקליפות. ס'איז זייער שווער זיך מתגבר צו זיין אויף די כחות הקליפות. די סגולה פון די מזמורי תהלים וואס דוד המלך האט געזאגט, איז אזוי ווי מ'זאגט אין די יה"ר לומר עריצים, דאס איז מכרית די אלע כחות הקליפה, די כח הקדושה פון די מזמורי תהלים איז מכרית צו זיין די אלע כחות וואס איז נתהווה געווארן פון עבירות.

כלל ישראל אין מצרים זענען געווען אין א געוואלדיגע שפלות, די כחות הקליפות האבן מחטיא געווען כלל ישראל, אידישע קינדער אין מצרים האבן געזאגט תהלים אויף דעם. און דאס שטייט אין פסוק (פ' ווארא) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, דער אייבערשטער האט געהערט די מזמורי תהלים וואס אידישע קינדער האבן געזאגט, און דורכדעם האט ער מסייע געווען מ'זאל זיך קענען מתגבר זיין אויף דעם כח היצר.

שטייט אין פרשת ויגש, יוסף הצדיק האט געזאגט (בראשית מה יג) והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים, א'ת כ'ל כבודי במצרים איז די סופי תיבות תלי"ם (מדבר קדמות מערכת ת אות כח). יוסף הצדיק איז געווען אין מצרים ערות הארץ, יוסף הצדיק האט מיטגעמאכט מורא'דיגע נסיונות, ווי אזוי האט זיך יוסף הצדיק געקענט האלטן קעגן די כח הקליפות אין טומאת מצרים ערות הארץ, נאר יוסף הצדיק האט געזאגט מזמורי תהלים. די גמרא זאגט (סוטה לו:) אז בשעת דעם גרויסן שווערן נסיון נראית לו דמות דיוקנו של אביו, יוסף הצדיק האט מיטגעמאכט שווערע נסיונות, ער האט נישט געוואוסט ווי אזוי גיט מען זיך א עצה מיט די כחות הקליפות, נראית לו דמות דיוקנו של אביו, ער האט געזען דמות דיוקנו של אביו, יעקב אבינו ווען ער איז געווען בבית לבן וואס איז געווען מלא טומאה, האט ער געזאגט תהלים, האט יוסף הצדיק אויך גענומען די עצה פון זיין טאטן, און ער האט געזאגט תהלים מכרית צו זיין די כח הקליפות.

יוסף הצדיק האט געהייסן זאגן פאר יעקב אבינו, וואו איז דאס א מציאות, אז ער איז געווען אין טומאת מצרים אין ערות הארץ, ווי אזוי האט ער געקענט עומד זיין בנסיון, הוא בצדקתו מתחלתו ועד סופו, האט יוסף באפוילן פאר יעקב אבינו והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים, איך האב געזען יעקב אבינו זאגן תהלים, דאס האט מיר געגעבן כח, דאס האב איך נאכגעטון, איך האב אויך געזאגט תהלים, און דורכדעם האט ער מזמור געווען עריצים, די אלע כחות הקליפות וואס קומען מחטיא זיין א איד.

ויקרא יעקב אל בניו, יעקב אבינו האט צוזאמען גענומען גאנץ כלל ישראל (וכמ"ש מרן דו"ז זל"ה שכל נשמות בני ישראל היו שם), יעקב אבינו האט געזען די משך הדורות, ער האט געזען אונזער דור, ער האט געזען די דרא בתראה ווי אזוי ס'וועט אויסזען, יעקב אבינו האט געזען אז מ'וועט מגולגל ווערן אין די טומאת ארץ העמים, אין די טמא'נע מדינה וואס איז מלאה זימה מלאה זוהמא וואו מ'גייט און וואו מ'שטייט, מ'גייט ארויס אין די גאס, אידישע קינדער מאכן מיט נסיונות קשים ומרים, האט יעקב אבינו געזאגט, כדי מ'זאל זיך קענען מטהר זיין, מ'זאל זיך קענען האלטן אפגעהיטן, מ'זאל נישט מיטגעשלעפט ווערן מיט די טמא'נע גאס, איז די עצה צו דעם 'האספּו', מ'זאל זיך צוזאמען קומען אין די בתי כנסיות און אין די בתי מדרשות און מ'זאל זאגן תהלים, מ'זאל בעטן דעם הייליגן באשעפער מ'ויל זיין ערליך מ'ויל זיין אפגעהיטן, ואגידה, רש"י זאגט אויפן פסוק (בראשית ל יא) בא גד, גד איז א לשון פון פארשניידן, האספּו, מ'זאל זיך צוזאמען קומען אין די בתי כנסיות און אין די בתי מדרשות, ואגידה, וועט מען קענען פארשניידן די אלע כחות הקליפות וואס ווילן מחטיא זיין כלל ישראל.

און דאס איז געווען דער מנהג ביי חסידים ואנשי מעשה אין די ימי השובבי"ם מ'האט מרבה געווען באמירת תהלים, תפלה בציבור האט א געוואלדיגע כח לזמר כל העריצים די אלע קליפות, ממילא איז דא סייעתא דשמיא, הבא לטהר מסייעין אותו הקב"ה איז מסייע א איד וואס וויל זיין ערליך, אבער ס'פעלט זיך אויס אז מ'זאל זיך אויסוואשן און אויסוויינען פארן הייליגן באשעפער, און זיך בעטן ביים באשעפער דער קל רחום וחנון אז מ'ויל זיין ערליך מ'ויל זיין אפגעהיטן מ'ויל זיך מתגבר זיין אויפן יצר, ס'איז נאר כשל כח הסבל, מ'האט נישט קיין כח, א בשר ודם קעגן אזעלכע שטארקע מעכטיגע כחות, אבער אז מ'הייבט אן צו טון ס'איז דא א רצון העלפט דער אייבערשטער, ס'דארף אבער קודם זיין הבא לטהר, מ'זאל קומען און זיך וועלן מטהר זיין, וועט הקב"ה צוהעלפן און מטהר זיין, ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, הקב"ה וועט מטהר זיין די הערצער פון אידישע קינדער. (ס"ג שמות תשע"ז)